

DATOS IDENTIFICATIVOS

O Proceso de Investigación nas Ciencias da Actividade Física e o Deporte

Materia	O Proceso de Investigación nas Ciencias da Actividade Física e o Deporte			
Código	P02M156V01101			
Titulación	Máster Universitario en Investigación en Actividade Física, Deporte e Saúde			
Descritores	Creditos ECTS 3	Sinale OB	Curso 1	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Gutierrez Sánchez, Águeda Rey Cao, Ana Isabel			
Profesorado	Gutierrez Sánchez, Águeda Rey Cao, Ana Isabel			
Correo-e	anacao@uvigo.es agryra@uvigo.es			
Web				
Descripción xeral	No curso facilitarase unha comprensión básica das características do coñecemento científico como fenómeno cultural e historicamente construído. Sentaranse as bases para a construcción de investigacións con coherencia epistemolóxica e metodolóxica.			

Competencias

Código

A1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, adoito nun contexto de investigación.
A2	Que os estudiantes saibam aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos más amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudio.
A3	Que os estudiantes sexan capaces de integrar coñecementos e se enfrentar á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
A5	Que os estudiantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudiando dun xeito que terá que ser, en grande medida, autodirixido e autónomo.
B2	Ser capaz de idear, deseñar, poñer en práctica e adoptar un proceso de investigación con rigor académica no ámbito de estudio da actividade física, saúde e deporte.
B4	Analizar de forma crítica, evaluar e sintetizar ideas novas e complexas no ámbito de estudio da actividade física, saúde e deporte.
C1	Ser capaz de diferenciar e seleccionar os paradigmas, marco epistemológico e metodoloxía científica de referencia no deseño dos estudos no ámbito da actividade física, saúde e deporte
C2	Desenvolvemento da capacidade de pensamento científico á hora de abordar a investigación no ámbito da actividade física, saúde e deporte.
C3	Ser capaz de analizar e comprender as diversas teorías e estado da cuestión no ámbito da actividade física, saúde e deporte.
C4	Mostrar as actitudes vinculadas cos hábitos de excelencia, compromiso ético e calidade no ejercicio investigador no ámbito da actividade física, saúde e deporte.
C7	Valorar, manexar e combinar as diferentes técnicas de investigación nas Ciencias da Actividade Física, deporte e saúde.
C8	Analizar de xeito crítico as opcións metodolóxicas que se presentan no ámbito da actividade física, saúde e deporte.

C9	Ser capaz de deseñar e implementar un traballo de investigación nas Ciencias da Actividade Física e o Deporte.
D1	Valorar críticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para a resolución de problemas.
D3	Ser capaz de promover en contextos académicos e profesionais accións destinadas ao avance tecnolóxico, social ou cultural, no ámbito das ciencias da actividade física, saúde e deporte.
D4	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
- Coñecer e saber plantear un problema de investigación.	B2 C1 C2 C3 D1 D4
- Coñecer e saber redactar hipóteses de investigación.	A1 A2 B2 C2 C9
- Coñecer e saber definir as variables de investigación.	A1 A2 A3 B2 B4 C2 C9
- Ser capaz de interpretar resultados, discutilos e obter conclusóns dos mesmos.	A1 A2 A3 A5 B2 B4 C2 C4 C9 D1 D3 D4
- Coñecemento das diferentes técnicas de investigación.	A5 C7 C8 D3 D4

Contidos

Tema

1. A investigación en ciencias da actividad física, deporte e saúde.
2. O enfoque científico. O ciclo de aplicación nas ciencias da actividad física, deporte e saúde.
3. Formulación do problema nas ciencias da actividad física, deporte e saúde.
4. A hipótese na investigación científica nas ciencias da actividad física, deporte e saúde.
5. Variables de investigación en ciencias da actividad física, deporte e saúde.
6. Recollida e análise de datos nas ciencias da actividad física, deporte e saúde.
7. Interpretación, discusión e comunicación de resultados no ámbito das ciencias da actividad física, deporte e saúde.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	10	30	40
Resolución de problemas	5	15	20
Resolución de problemas de forma autónoma	1	14	15

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Lección maxistral	Na sesión maxistral predomina a forma expositiva, dos contidos da asignatura. Trabállase fundamentalmente o saber (competencia técnica), aínda que tamén se traballan os outros saberes (saber facer, saber ser e saber estar). A docente desempeña un papel eminentemente activo. O alumnado ten como función tomar apuntamentos, notas, relacionar conceptos ou preguntar á docente.
Resolución de problemas	Formulación, análise, resolución e debate por parte do alumnado dun problema ou exercicio, relacionado coa temática da materia.
Resolución de problemas de forma autónoma	Formulación, análise, resolución e debate por parte do alumnado dun problema ou exercicio, relacionado coa temática da materia. Realización de traballos vincellados coa materia do curso.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Resolución de problemas de forma autónoma	Asesoramento e tutorización para a resolución dos problemas propostos na materia. Este tempo está reservado para atender e resolver as dúbihdas do alumnado. A atención será individual e en grupos reducidos, en función do carácter da atención. Cando sexa individual terán lugar no despacho da docente, por videoconferencia ou por mail. Estas actividades teñen como función orientar e guiar o proceso de aprendizaxe do alumnado.

Avaliación

	Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Lección maxistral	Examen dos contidos tratados en clase. Control da asistencia e participación crítica nas aulas presenciais.	50	C2	D1	D3
Resolución de problemas	Avaliación e corrección dos exercicios e actividades propostas na aula presencial.	20	C4	D1	C7 D4
Resolución de problemas de forma autónoma	Elaboración, realización e corrección dos exercicios e actividades propostos para a súa realización fora do horario de aula. Corrección dos traballos propostos vincellados cos contidos da asignatura.	30	A1 A2 A3 A5	B2 B4 C4 C7 C8 C9	C2 C4 C7 C8

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación en segunda convocatoria realizarase exclusivamente mediante unha proba escrita.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Acevedo-Díaz, J. A., Vázquez-Alonso, A., Manassero-Mas, M. A. & Acevedo-Romero, P., **Consensos sobre la naturaleza de la ciencia: fundamentos de una investigación empírica.**, 2007

Barriga, O. & Henríquez, G., **La Presentación del Objeto de Estudio. Reflexiones desde la práctica docente.**, 2003

Bourdieu, P., **El oficio de científico. Ciencia de la ciencia y reflexividad.**, 1ª ed., Anagrama, 2003

Fernández, I., Gil, D., Carrascosa, J., Cachapuz, A. & Praia, J., 2002

Rey Cao, A., **Ciencia y motricidad. Epistemología de las ciencias de la actividad física y el deporte.**, 1ª ed., Dykinson, 2014

Bibliografía Complementaria

Balcells i Junyent, J., **La investigación social. Introducción a los métodos y técnicas.**, 1ª ed., PPU, 1994

Bericat, E., **La integración de los métodos cuantitativo y cualitativo en la investigación social.**, 1ª ed., Ariel, 1998

Bourdieu, P., Chamboredon, J.C., & Passeron, J.C., **El oficio de sociólogo, presupuestos epistemológicos**, 2ª ed., Siglo XXI, 1989

Bunge, M., **La Investigación científica**, 2ª ed., Ariel, 1985

- Chalmers, A.F., **¿Qué es esa cosa llamada ciencia?**, 1^a ed., Siglo XXI, 1983
- Ferreira, M., **La nueva sociología de la ciencia: el conocimiento científico bajo una óptica post-positivista. Nómadas.**, 2007
- Guba, E. G. & Lincoln, Y. S., **Competing Paradigms in Qualitative Research. En N.K. Denzin & Y.S. Lincoln (Eds.), Handbook of Qualitative Research.**, Sage, 1994
- Gutiérrez-Dávila, M. y Oña, A., **Metodología en las ciencias del deporte.**, 1^a ed., Síntesis, 1982
- Harding, S., **Ciencia y feminismo.**, 1^a ed., Morata, 1996
- Heinemann, K., **Introducción a la metodología de la investigación empírica. El ejemplo en las ciencias del deporte.**, 1^a ed., Paidotribo, 2003
- Kuhn, T.S., **La estructura de las revoluciones científicas.**, 1^a ed., Fondo de Cultura Económica, 2000
- Longino, H., **Subjects, Power, and Knowledge: Description and Prescription in Feminist Philosophies of Science, en Linda Alcoff y Elizabeth Potter (eds.). Feminist Epistemologies (pp. 101-121).**, 1^a ed., Routledge, 1993
- Lozares, C.; Martín, A. & López, P., 1998
- Maffia, D., **Epistemología feminista: La subversión semiótica de las mujeres en la ciencia.**, 2007
- McGuigan, F.J., **Psicología experimental. Enfoque metodológico.**, Trillas, 1972
- Padrón, J., **Tendencias Epistemológicas de la Investigación científica en el Siglo XXI.**, 2007
- Pereda, S., **Psicología Experimental. I. Metodología.**, 1^a ed., Trillas, 1987
- Sidman, M., **Ácticas de investigación científica.**, 1^a ed., Fontanella, 1978
- Tomas, J. R. & Nelson, J.K., **Métodos de investigación en actividad física.**, 1^a ed., Paidotribo, 2006

Recomendación

Materias que continúan o temario

A Comunicación Científica e Fontes Documentais nas Ciencias da Actividade Física e o Deporte/P02M156V01102

Metodoloxía Cualitativa nas Ciencias da Actividade Física e do Deporte/P02M156V01106

Metodoloxía Experimental e Cuasiexperimental nas Ciencias da Actividade Física e o Deporte/P02M156V01103

Metodoloxía Selectivo Correlacional/P02M156V01104

Revisión Sistemática e Metaanálise/P02M156V01107

Plan de Continxencias

Descripción

==== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID-19, a Universidade establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

==== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

A) Metodoloxías docentes que se modifican

Realizarse as mesmas metodoloxías docentes que as contempladas nunha situación sen alerta pero adaptándoas a unha modalidade online. A tal fin empregarase o Campus Remoto e Moovi.

B) Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As tutorías desenvolveranse a través do campus remoto.

- Profa. Ana Rey Cao: Sala 2129 (<https://campusremotouvigo.gal/access/public/meeting/912187149>)

- Profa. Águeda Gutierrez Sánchez: Sala 1251(<https://campusremotouvigo.gal/access/public/meeting/538827467>)

Como alternativa, cando sexa necesario, realizaranse por skype ou correo electrónico (anacao@uvigo.gal; agyra@uvigo.es).

Poderase empregar a ferramenta Doodle para a xestión das tutorías e seminarios.

==== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

A avaliación manterase igual. As diferentes metodoloxías/probas realizaranse polos medios telemáticos especificados.